ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ДИМИТЪР ПЕТРОВ“ - СЛИВЕН

8800 Сливен, ул. „Петко Д. Петков” 36, тел. 044/66-76-87, e-mail: info-2000108@edu.mon.bg

иновативно училище

Утвърдил:……..
Директор: Маргарита Иванова

МЕХАНИЗЪМ

ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В

ОУ„ ДИМИТЪР ПЕТРОВ“ СЛИВЕН

ЗА 2026/2027 УЧЕБНА ГОДИНА

ЦЕЛИ НА МЕХАНИЗМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ

Въвеждането на механизъм за противодействие на тормоза и насилието в училище се налага, тъй като реален напредък при справяне с този проблем може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и следва от цялата училищна общност и с помощта на всички отговорни институции.

Неизменна част от превантивната ежедневна работа е прилагането на практика на заложените в механизма ефективни мерки.

ИЗМЕРЕНИЯТА НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

Насилието и тормоза в обществото, обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват. Последиците от насилието са особено тежки и продължителни и силно привличат общественото внимание.

1. Какво е насилие:

Насилие — произлиза от словосъчетанието „да правиш нещо на сила”.

Всяка постъпка, чрез която един човек може да навреди на друг човек е НАСИЛИЕ. Обикновено този, който наранява е по-силен, по-умен или по възрастен и е използвал това си качество, за да нарани другия. Всяко действие или поведение, насочено срещу другия човек или собствената личност, което предизвиква физическо, психическо и емоционално страдание, може да се нарече насилие.

2. Видове насилия:

Физическо насилие е „причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето”.

Психическо насилие „са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда”.

Според чл. 7 ал. 1 и ал. 2 от Закона за закрила на детето всяко дете има право на закрила от насилие и всеки, на когото стане известно за дете, преживяло насилие, е длъжен да сигнализира органите по закрила.

Ключови в разбирането за тормоза са следите характеристики на това поведение:

Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;

Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

3. Видове тормоз:

Тормозът може да се състои от преки нападения (удряне, заплаха или принуда, дразнене, подигравка, наричане с обидни прякори, сексуални забележки, откраднане

или повреждане на лични вещи), непряк (например разпространяване на слухове или насърчаване на другите да отхвърлят или изключат някого от приятелската среда).

Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

Физически тормоз- блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз- подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психичен тормоз- подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз- избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на злобни слухове.

Физическият тормоз е формата, която възрастните най-често забелязват и затова често мерките за справяне обикновено са насочени именно към нея. Психическият и социалният тормоз по-трудно могат да бъдат установени, тъй като те не са така видими, а и децата от своя страна нямат нагласата да споделят с възрастните за своите преживявания.

Тормозът може да бъде реален или **виртуален**. Бурното развитие на електронните комуникации през последните години доведе до нарастване на проявите на насилие, които се извършват чрез интернет или мобилен телефон. Тук спада разпространяването на:

- обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронна поща, Skype или Facebook;
- снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видео в интернет или други канали без негово съгласие, на слухове, клюки и заплахи в социалните мрежи, крадене на самоличност и др.

Един от признаците, че дете може би е жертва на кибертормоз е рязката смяна на настроението и поведението му при използване на интернет или получаване на обаждане по мобилен телефон - например детето става мълчаливо и боязливо.

Роли в ситуации на тормоз:

В ситуациите на тормоз могат да бъдат въвлечени много деца, като ролите могат да се разделят по следния начин:

- **мъчител (агресор)** – инициатор и изпълнител, който кани другите да се присъединят, лидер, който измисля нови начини за издевателство;
- **помощник на мъчителя** – помага с цел да получи одобрението на мъчителя, присъединява се към тормоза, когато вече е започнал;
- **подкрепящ мъчителя** – винаги присъства, дори да не се намесва активно; присмива се на жертвата, окуражава мъчителя, приканва другите да се забавляват;
- **защитник на жертвата** – опитва се да каже на другите да спрат, вика за помощ, защитава или насърчава жертвата;
- **страничен наблюдател** – стои настрана, преструва се, че не забелязва, не взема страна и не прави нищо;
- **жертвата** – обект на тормоза.

Има и малка група деца, които са едновременно и насилници и насилвани. Обикновено такива деца са тормозени от някой „по-силен”, а те реагират като тормозят някой по-слаб от тях.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА МЕХАНИЗМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА В ОУ „ОУ ДИМИТЪР ПЕТРОВ“

1.Разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване и противодействие на насилие и тормоза в училище.

2.Разработване на защитна мрежа за интервенция при случаите на насилие и тормоз в училище.

ПЛАНИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОСТАВЕНИТЕ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

1. Създаване на училищен координационен съвет за справяне с насилието, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза.

2. Запознаване на учениците, родителите и целия педагогически и непедагогически персонал в ОУ, Д.Петров” със същността на тормоза, форми, участници в него.

3.Оценка на проблема

- Анкета, провеждана между учениците и техните класни ръководители, която дава възможност да се анализират проявите на училищен тормоз и насилие, нагласите към тези явления и възможните решения за справяне.

- Заложени теми в Час на класа и последващи дискусии, засягащи темите за тормоза, насилието, толерантността, уважението.

4. Координационният съвет, планира дейността си следните нива:

1.***<u>Дейности на ниво клас/класна стая:</u>***

– Прилагане на всички форми на групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит, като се използват възможностите на Часа на класа, предмети от задължителното учебно съдържание, различни извънкласни и извънучилищни дейности

– Изработване на ясни правила за поведение и работа в класовете

Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например: емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.

2. ***Дейности на ниво училище:***

– Формиране на общоучилищни ценности и правила, които да бъдат част от училищната политика.

– Прилагане на съществуващата и работеща система от дежурства в училище с оглед по-пълно обхващане на на местата, където биха могли да възникнат конфликтни ситуации, които да прерастнат в насилие.

– Спазване на системата за съобщаване на случаи на насилие и тормоз при остановяване на такива

– Продължаване на партньорството с външни на училището служби, организации и специалисти, свързани с проблема – МКБППМН, МКБТХ, ОД-МВР –Сливен, Отдел „Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане” – гр. Сливен, ЦОП Община Сливен.

– Организиране на училищни мероприятия във връзка с Международен ден на розовата фланелка .

– Запознаване на ученици, учители и родители с процедурите за реагиране в ситуация на тормоз.

– Изработване и разпространяване на информационно-образователни материали, методически материали по превенция на тормоза в помощ на класните ръководители

– Поддържане на дневник за регистриране на случаи на тормоз в училището, с цел вземане на адекватни решения за всеки отделен случай.

– Провеждане на индивидуални консултации с деца, понасящи или извършители на тормоз, с цел установяване на причините и вземане на превантивни мерки.

– Включване на родителите в раззлични класни и извънкласни занимания – тематични родителски срещи, презентации, лекции. / Организиране на Семейна олимпиада с цел подобряване на комуникацията, даване на личен пример и обмен на идеи/

– Дискусии и презаентации от гост-лектори от МКБТХ, МКБППМН, Младежки дом-Сливен и други НПО и институции.

– Годишен отчетен доклад на Училищния координационен съвет, с цел анализ на постигнатите през текущата учебна годината резултати, според набелязаните в плана цели и задачи.

Изготвил:
Иванка Парушева - ЗДУД